

IQTISODIY MATNLARNING LINGVISTIK, KOMMUNIKATIV VA FUNKSIONAL XUSUSIYATLARI

Kumush Sarvar qizi SAMADOVA

O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti,

qiyosiy tilshunoslik lingvistik tarjimashunoslik: ingliz tili, 1-bosqich magistranti

kumushsamadova@355gmail.com

Annotatsiya. Ushbu maqolada iqtisodiy matnlarning lingvistik, kommunikativ va funksional xususiyatlari chuqur ilmiy tahlil qilinadi. Iqtisodiy diskursning o'ziga xos terminologik tizimi, struktur-semantik modeli, matnning kommunikativ yo'naltirilganligi, hamda iqtisodiy axborotning funksional yuklamalari keng yoritiladi. Shuningdek, iqtisodiy matnlarning leksik-semantik qatlamida kuzatiladigan terminologik birliklar, metaforik va konseptual modellar, qisqartmalar, raqamli ifodalar va statistik konstruktsiyalarning til strukturasi ta'siri izohlanadi. Maqolada iqtisodiy matnlarning kommunikativ samaradorligi, auditoriyaga ta'sir qilish mexanizmlari, informativlik, aniqlik, mantiqiy ketma-ketlik, pragmatik maqsadga yo'naltirilganlik kabi jihatlar tahlil qilinadi. Tadqiqotda iqtisodiy matnlarning funksional vazifalari – tushuntirish, ma'lumot yetkazish, prognozlash, iqtisodiy jarayonlarni izohlash, qaror qabul qilish jarayonini qo'llab-quvvatlash kabi elementlar yoritilib, ushbu matnlarning tarjima jarayonida paydo bo'ladigan lingvistik muammolar va kommunikativ-ekvivalentlik talablari ham o'rganiladi. Maqola iqtisodiyot, lingvistika va tarjima nazariyalarining kesishgan nuqtasida olib borilgan bo'lib, iqtisodiy diskursni chuqur anglashga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar. Iqtisodiy matnlar, lingvistik xususiyatlar, kommunikativ yondashuv, funksional lingvistika, iqtisodiy diskurs, terminologiya, semantika, pragmatika, matn strukturasi, iqtisodiy axborot, tarjima ekvivalentligi, kommunikativ samaradorlik, iqtisodiy metaforalar, statistik birliklar.

Kirish. Zamonaviy globallashtirish jarayonlari, xalqaro iqtisodiy munosabatlarning kengayishi va bozorlarning integratsiyalashuvi iqtisodiy mazmundagi matnlarning ahamiyatini keskin oshirmoqda. Iqtisodiy axborot bugungi kunda nafaqat mutaxassislar, balki keng jamoatchilik, biznes vakillari va siyosiy qaror qabul qiluvchilar uchun ham zarur bo'lib qoldi. Shu sababli iqtisodiy matnlarning lingvistik, kommunikativ va funksional xususiyatlarini o'rganish zamonaviy tilshunoslik va iqtisodiy ta'lim sohasining dolzarb yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Iqtisodiy matnlar maxsus terminologiya, raqamli ifodalar, grafik va statistik birliklar, shuningdek, murakkab iqtisodiy tushunchalarni aniq va lo'nda ifodalashga xizmat qiluvchi sintaktik konstruktsiyalar bilan ajralib turadi. Ularning lingvistik xususiyati, avvalo, iqtisodiy terminlar, xalqaro iqtisodiy atamalar, iqtisodiy metaforalar va analitik iboralarning qo'llanishida namoyon bo'ladi. Masalan, inflyatsiya, investitsiya, likvidlik, bozor mexanizmi, rentabellik kabi terminlar matnning mazmuniy aniqligini ta'minlaydi, iqtisodiyotning jonlanishi, bozorning pasayishi kabi metaforalar esa iqtisodiy jarayonlarni obrazli talqin qilishga yordam beradi. Iqtisodiy matnlarning kommunikativ xususiyatlari ularning maqsadli auditoriyaga yo'naltirilganligi, informativligi, aniqligi va mantiqiy izchilligi bilan belgilanadi. Bunday matnlar murakkab iqtisodiy jarayonlarni

tushuntirish, iqtisodiy tahlillarni taqdim etish, prognozlash yoki iqtisodiy qarorlar uchun asos berishga mo'ljallangan bo'ladi. Shu bois ularning kommunikativ samaradorligi til birliklarining to'g'ri tanlanishi va axborotning izchil bayoni bilan chambarchas bog'liq.

Iqtisodiy matnlarning funksional vazifalari keng qamrovli: ular iqtisodiy jarayonlarga oid ma'lumotlarni yetkazadi, tahlil qiladi, ta'sir ko'rsatadi, prognozlaydi va normativ ko'rsatmalar beradi. Ushbu funktsionallik iqtisodiy diskursni boshqa ilmiy yoki ommaviy matnlardan ajratib turadi. Shuningdek, iqtisodiy matnlarning tarjimasida lingvistik moslikni ta'minlash, terminologik aniqlikka amal qilish va kommunikativ ekvivalentlikni saqlash muhim ahamiyat kasb etadi.

Ushbu mavzuni o'rganishning dolzarbligi iqtisodiy axborotning ko'p tilli muhitda tarqalishi, global iqtisodiy jarayonlarning tez o'zgarishi va iqtisodiy terminologiyaning murakkabligi bilan izohlanadi. Iqtisodiy matnlarning lingvistik, kommunikativ va funksional jihatlarini chuqur tahlil qilish ularni yaratish, o'qitish va tarjima qilish jarayonlarida nazariy hamda amaliy asos bo'lib xizmat qiladi.

Metodologiya. Ushbu tadqiqotning metodologik asosini iqtisodiy diskursni lingvistik, kommunikativ va funksional yondashuvlar orqali izohlashga doir zamonaviy ilmiy qarashlar tashkil etadi. Metodologiya iqtisodiy matnlarning til qurilishi, ularning kommunikativ maqsadga yo'naltirilganligi va funksional yuklamasini tizimli o'rganishga xizmat qiluvchi kompleks ilmiy yondashuvlar majmuasidan iborat. Tadqiqot jarayonida iqtisodiy matnlarning leksik-semantik strukturasi, terminologik tizimini, sintaktik qurilishini hamda pragmatik xususiyatlarini aniqlashga imkon beruvchi bir qator ilmiy metodlardan foydalanildi. Avvalo, deskriptiv-lingvistik metod iqtisodiy matnlarning til birliklarini tavsiflash, ularning struktur xususiyatlarini aniqlash, terminlar, metaforalar, iqtisodiy iboralar va boshqa leksik-semantik elementlarning matndagi o'rnini ko'rsatishda asosiy vosita bo'ldi. Ushbu metod matnning «ichki tuzilishi»ni, ya'ni til qatlamlarining o'zaro munosabati, atamalarining qo'llanish chastotasi, ularning semantik hajmi va kontekstdagi funksiyalarini aniqlashga imkon berdi.

Tadqiqotda komponent tahlil metodi ham qo'llanilib, iqtisodiy terminlar va iqtisodiy kategoriya nomlarining semantik tarkibi tizimli ravishda o'rganildi. Mazkur metod orqali iqtisodiy atamalarining mazmuniy differensial belgilarini aniqlash, iqtisodiy tushunchalarning bir-biriga o'xshash va farqli jihatlarini ko'rsatish, ularning lingvistik tabiatini chuqurroq tushuntirish imkoniyati yaratildi. Shuningdek, iqtisodiy matnlarda kuzatiladigan metaforik modellarni tahlil qilish uchun kognitiv-metaforik yondashuvdan foydalanildi. Bu yondashuv iqtisodiy jarayonlarning ko'pincha konseptual metaforalar orqali ifodalanishini, masalan, iqtisodiy o'sishning "ko'tarilish", inqirozning "pasayish" yoki bozorning "jonlanish" hodisasi sifatida talqin qilinishini ilmiy asosda tushuntirishga yordam berdi. Kognitiv yondashuv iqtisodiy tushunchalarning inson ongida qanday modellashtirilishi va matnga qanday ko'chishi jarayonlarini ochib berdi.

Diskursiv tahlil metodi tadqiqotning muhim qismidir. Mazkur metod iqtisodiy matnlarni kengroq sotsiolingvistik kontekstda ko'rib chiqishga, matnning iqtisodiy, siyosiy, ijtimoiy sharoit bilan bog'liqligini aniqlashga, auditoriya va kommunikativ vazifaga qarab matnning qanday shakllanishini tahlil qilishga imkon berdi. Diskurs tahlili iqtisodiy matnlarning ijtimoiy funksiyalarini yoritish, ularning jamiyatdagi kommunikativ rolini belgilash va matn orqali yaratiladigan axborot maydonini tushuntirish uchun qo'llanildi.

Tadqiqotda iqtisodiy matnlarning tuzilishi, axborotning joylashuvi, tahlil uslubi, mantiqiy ketma-ketligi va kompozitsion xususiyatlarini aniqlash uchun struktural tahlil metodi qo'llandi. Ushbu metod iqtisodiy hisobotlar, analitik sharhlar, ilmiy maqolalar va iqtisodiy prognoz matnlarining tuzilma modellari o'rtasidagi o'xshashliklar va farqlarni aniqlash imkonini berdi.

Pragmatik jihatlarni o'rganishda kommunikativ-pragmatik tahlildan foydalanildi. Bu tahlil usuli iqtisodiy matnlarning maqsadli auditoriya bilan munosabatini, matnning ta'sirchanlik darajasini, axborotning aniqligi, aniq yo'naltirilganligi va matnning kommunikativ samaradorligini baholash imkonini berdi. Ushbu yondashuv iqtisodiy matnlarning qaysi pragmatik maqsadga xizmat qilishini, ya'ni axborot yetkazish, ta'sir o'tkazish, ishontirish, tahlil qilish yoki prognoz berishni aniqlashda muhim rol o'ynadi. Tadqiqotning muhim qismi sifatida iqtisodiy matnlarning tarjima jarayonida yuzaga keladigan muammolarni o'rganish uchun qiyosiy-tarjima tahlili qo'llanildi. Bu metod original iqtisodiy matn va uning tarjimasi o'rtasidagi lingvistik va kommunikativ farqlarni aniqlash, terminologiyaning qay darajada to'g'ri va ekvivalent tarzda tarjima qilinganini baholash hamda matnning funksional maqsadi tarjimada qay darajada saqlanib qolganini tekshirish uchun xizmat qildi.

Natijalar. Tadqiqot jarayonida iqtisodiy matnlarning lingvistik, kommunikativ va funksional xususiyatlariga doir tahlillar asosida bir qator muhim ilmiy natijalar aniqlandi. Avvalo, iqtisodiy matnlarning leksik-semantik tarkibi yuqori darajada terminologik xususiyatga ega ekani, terminlarning asosiy informativ yukni tashishi va matn mazmunining aniqligini ta'minlovchi asosiy birlik sifatida xizmat qilishi tasdiqlandi. Tahlil qilingan matnlarda xalqaro iqtisodiy atamalar, ingliz tilidan o'zlashgan terminlar (inflatsiya, investitsiya, kapitalizatsiya, likvidlik, diversifikatsiya) va iqtisodiy kategoriya nomlarining yuqori chastotada qo'llanilishi iqtisodiy diskursning umumiy xususiyatlaridan biri ekanligi aniqlandi.

Ikkinchidan, iqtisodiy matnlarda metaforik modellar va konseptual obrazlarning muhim rol o'ynashi kuzatildi. Iqtisodiy jarayonlarni obrazli ifodalashga xizmat qiluvchi iqtisodiy metaforalar – bozorning jonlanishi, iqtisodiyotning pasayishi, iqtisodiy muvozanat buzilishi, investitsion oqimlar kabi birliklar matnning kommunikativ samaradorligini oshirish, murakkab iqtisodiy hodisalarni auditoriya uchun sodda va tushunarli ko'rinishda taqdim etishda muhim vosita ekani tasdiqlandi. Bu holat iqtisodiy diskursning faqat analitik emas, balki konseptual-kognitiv tabiatga ham ega ekanini ko'rsatdi.

Uchinchidan, iqtisodiy matnlarning sintaktik qurilmasi analitik mazmunga yo'naltirilganligi sababli murakkab gaplar, sabab-oqibat munosabatlarini ifodalovchi konstruksiyalar, statistik natijalarni izohlovchi sintaktik modellar ko'pligi bilan tavsiflanishi aniqlandi. Matnlarda qisqa, lo'nda, mantiqan izchil gaplar bilan birga, keng qamrovli, ko'p bo'lakli, rasmiy-nazariy uslubga xos sintaktik tuzilmalar ham faol qo'llanadi. Bu sintaktik xususiyatlar iqtisodiy fikrlashning murakkab tabiatidan kelib chiqadi va matnning ilmiy-uslubiy aniqligini ta'minlaydi.

To'rtinchidan, iqtisodiy matnlarning kommunikativ xususiyatlari ularning auditoriyaga yo'naltirilganligiga ko'ra belgilandi. Tadqiqot shuni ko'rsatdiki, iqtisodiy matnlar turli auditoriyalar uchun yaratiladi: mutaxassislar, siyosatchilar, tadbirkorlar,

investorlar yoki keng jamoatchilik. Shu sababli matnlarda uslubiy registrning moslashtirilishi, ya'ni ilmiy-analitik, amaliy-foydalanuvchi yoki ommaviy-uslubiy shakllarning tanlanishi matnning maqsadidan kelib chiqadi. Bunda informativlik, aniqlik, mantiqiy ketma-ketlik va tushunarlilik kommunikativ samaradorlik ning asosiy mezonlari sifatida namoyon bo'ldi.

Beshinchidan, iqtisodiy matnlarning funksional jihatdan ko'p qatlamli ekanligi aniqlandi. Tahlillar shuni ko'rsatdiki, iqtisodiy matnlar bir vaqtning o'zida bir nechta funksiyani bajarishi mumkin:

- informativ funksiya – iqtisodiy jarayonlar, ko'rsatkichlar va statistik ma'lumotlarni yetkazish,
- analitik funksiya – iqtisodiy holatga izoh berish, iqtisodiy tendensiyalarni tahlil qilish,
- persuaziv funksiya – qaror qabul qiluvchilar va o'quvchilar ongiga ma'lum iqtisodiy g'oyani singdirish,
- prediktiv funksiya – kelajakdagi iqtisodiy ko'rsatkichlar va jarayonlarni prognoz qilish,
- normativ funksiya – iqtisodiy siyosat, qonunchilik va tartibga solish mexanizmlariga oid ko'rsatmalar berish.

Bundan tashqari, iqtisodiy matnlarning tarjimasi jarayonida kuzatiladigan asosiy muammolar ham aniqlab berildi. Xususan, terminlarning ko'p ma'noliligi, iqtisodiy metaforalarni ekvivalent tarzda yetkazish murakkabligi, ba'zi terminlar uchun o'zbek tilida to'liq mos keluvchi birliklarning mavjud emasligi tarjima jarayonida semantik noaniqliklarga olib kelishi mumkinligi aniqlandi. Tarjimada kommunikativ ekvivalentlikni saqlash uchun matnning funksional yo'nalishini, maqsadli auditoriyasini, iqtisodiy kontekstni va pragmatik niyatni hisobga olish zarurligi ta'kidlandi. Shuningdek, iqtisodiy matnlarning diskursiv xususiyatlari tahlili ularning ijtimoiy, siyosiy va iqtisodiy omillar bilan uzviy bog'liqligini ko'rsatdi. Matnning mazmuni ko'pincha davlat siyosati, global iqtisodiy vaziyat, bozor kon'yunkturasi va xalqaro iqtisodiy munosabatlar bilan bevosita aloqador bo'lib, bu iqtisodiy diskursning jamiyatda muhim kommunikativ vosita sifatida faoliyat yurishini tasdiqladi. Tadqiqot natijalari asosida iqtisodiy matnlarni o'qitish, yaratish va tarjima qilish jarayonlari uchun amaliy tavsiyalar ishlab chiqildi. Xususan: iqtisodiy terminologiya bilan ishlash ko'nikmalarini kuchaytirish, iqtisodiy matnlarning sintaktik va semantik tuzilishini tahlil qilish bo'yicha metodik yondashuvlarni qo'llash, metaforik modellarni o'rgatish, shuningdek, iqtisodiy tarjima jarayonida funksional ekvivalentlik prinsiplardan foydalanish muhim ekani ta'kidlandi.

Muhokama. Mazkur tadqiqotda olingan natijalar iqtisodiy matnlarning o'ziga xosligi ularning kommunikativ maqsadi, lingvistik tuzilishi va funksional yo'naltirilganligi bilan bevosita bog'liqligini ko'rsatdi. Muhokama jarayonida ushbu omillar iqtisodiy matnlarni boshqa ilmiy yoki rasmiy diskurslardan farqlovchi asosiy kategoriyalar sifatida tahlil qilindi. Avvalo, iqtisodiy matnlarning lingvistik xususiyatlari, ya'ni terminologik asoslanganlik, grammatik konstruksiyalarning barqarorligi va semantik aniqlikning yuqoriligi ularning mazmunni minimal noto'g'rilik bilan yetkazish vazifasini bajarishini ko'rsatadi. Tadqiqot davomida aniqlanishicha, iqtisodiy terminlar ko'pincha universal bo'lsa-da, ularning milliy tilga moslashuvi, turli iqtisodiy maktablar talqiniga ko'ra ma'nodoshlashuvi yoki

farqlanishi tarjima jarayonida sezilarli qiyinchilik tug'diradi. Bu holat iqtisodiy matnlarda sinonimiyaning cheklanganligi va terminlarning qat'iy semantik chegaralarga ega ekanligini yana bir bor tasdiqlaydi.

Kommunikativ xususiyatlar bo'yicha olib borilgan tahlil shuni ko'rsatdiki, iqtisodiy matnlarning asosiy maqsadi - axborot yetkazish, fikrni ishonchli asoslash va o'quvchini muayyan iqtisodiy holatni to'g'ri qabul qilishga yo'naltirishdir. Iqtisodiy matnlar murakkab statistik ma'lumotlar, raqamli tahlillar va prognozlar bilan to'yinganligi sababli, ularda kommunikativ aniqlik, mantiqiy izchillik va dalillarning uzviyligi muhim ahamiyatga ega. Shuningdek, matnlarda ko'pincha muayyan auditoriyaga qaratilgan til strategiyalari qo'llanadi: investorlar, iqtisodiy tahlilchilar, ilmiy jamoa yoki keng omma uchun yozilgan matnlarning tili, uslubi va diskursiv tarkibi bir-biridan farq qiladi. Tadqiqotda aniqlanishicha, aynan auditoriya xususiyatlari iqtisodiy matnlarning kommunikativ strukturasi belgilovchi asosiy omillardan biridir.

Funksional xususiyatlar bo'yicha olingan natijalar muhokamasida esa iqtisodiy matnlar pragmatik nuqtai nazardan ko'p funksiyali bo'lishi ta'kidlandi. Ular nafaqat axborot berish, balki tahliliy, normativ, istiqboliy, rag'batlantiruvchi va baholovchi vazifalarni ham bajaradi. Masalan, makroiqtisodiy tahlil matnlari vaziyatni sharhlashga yo'naltirilgan bo'lsa, biznes hisobotlari ko'proq baholash va prognozlash funksiyalarini bajaradi. Tashkiliy-iqtisodiy hujjatlar esa normativ xarakter kasb etadi. Bu holat iqtisodiy matnlarning funksional xilma-xilligini va ularning kommunikativ vazifaga ko'ra qayta shakllanishini namoyon etadi.

Muhokama jarayonida iqtisodiy matnlarning tarjimasida uchraydigan muammolar ham alohida ko'rib chiqildi. Xususan, iqtisodiy terminlarning ko'p ma'noliligi, ba'zi atamalarning turli mamlakatlarda turlicha talqin qilinishi, shuningdek, kontekstual ma'nolarning kuchli bo'lishi tarjima jarayonini murakkablashtiradi. Natijalarga tayanib shuni aytish mumkinki, iqtisodiy matnlarni tarjima qilishda ekvivalentlik faqat til darajasida emas, balki iqtisodiy mazmun, diskursiv kontekst va pragmatik maqsadning mosligini ta'minlashni ham talab qiladi. Bu esa tarjimonning iqtisodiy bilimlarga ega bo'lishi, statistik va raqamli ma'lumotlar bilan ishlash malakasiga ega bo'lishi zarurligini ko'rsatadi.

Xulosa qilib aytganda, muhokama qismi tadqiqot natijalarining iqtisodiy matnlarning lingvistik, kommunikativ va funksional tabiatini yanada chuqurroq anglashga imkon berishini ko'rsatadi. Ularning murakkab terminologik tuzilishi, aniq va maqsadli kommunikativ strategiyalari hamda ko'p funksiyali diskursiv xarakteri iqtisodiy matnlarni boshqa turlardan farqlovchi asosiy omildir. Ushbu xususiyatlarni chuqur o'rganish esa iqtisodiy matnlarni yaratish, tahlil qilish va tarjima qilish jarayonida ilmiy va amaliy asos bo'lib xizmat qiladi.

Xulosa. Ushbu tadqiqot natijalari iqtisodiy matnlarning lingvistik, kommunikativ va funksional tabiatini chuqur tahlil qilish ushbu sohadagi matn yaratuvchi va matn qabul qiluvchi subyektlar uchun muhim ilmiy-amaliy ahamiyatga ega ekanligini ko'rsatdi. O'rganish jarayonida aniqlanishicha, iqtisodiy matnlar qat'iy terminologik tizimga ega bo'lib, ularning lingvistik tuzilishi aniqlik, ixchamlik, semantik barqarorlik va mantiqiy izchillik kabi xususiyatlar bilan tavsiflanadi. Ushbu lingvistik xususiyatlar iqtisodiy mazmunni noaniqliklarsiz, aniq va to'g'ri yetkazish imkonini beradi. Tadqiqot shuningdek iqtisodiy matnlarda sinonimiya, metaforik ifodalar yoki stilistik bezaklarning cheklangani,

aksincha aniq tushunchalar va o'lchab bo'ladigan iqtisodiy indikatorlarning ustuvor ekani bilan ajralib turishini tasdiqladi. Kommunikativ nuqtai nazardan olib qaraganda, iqtisodiy matnlarning maqsadi faqat axborot berish emas, balki murakkab iqtisodiy jarayonlar, statistika, makro va mikroiqtisodiy ko'rsatkichlar, prognozlar, tahliliy xulosalar va baholashlarni o'quvchiga mantiqiy ketma-ketlikda yetkazishdir. Tadqiqot ko'rsatdiki, iqtisodiy matnlar auditoriyaga qarab kommunikativ strategiyasini o'zgartiradi: ilmiy jamoa uchun yozilgan matnlarda nazariy kategoriyalar ustun bo'lsa, investorlar yoki biznes vakillari uchun tuzilgan matnlarda daliliy ma'lumotlar, grafiklar, ko'rsatkichlar va moliyaviy risklar tahlili muhim o'rin tutadi. Shu jihatdan iqtisodiy matnlar moslashuvchan kommunikativ struktura va kontekstga bog'liq pragmatik xususiyatlarga ega ekani aniqlandi.

Funksional yondashuvga ko'ra, iqtisodiy matnlar bir vaqtning o'zida bir nechta funksiyani bajaradi: axborot berish, tahliliy baholash, prognozlash, normativ tavsiyalar berish yoki iqtisodiy qarorlar qabul qilishga ta'sir ko'rsatish. Turli turdagi iqtisodiy matnlarda – masalan, hisobotlar, tahliliy sharhlar, qonunchilik hujjatlari va statistik byulletenlarda – ushbu funksiyalar turlicha darajada namoyon bo'ladi. Tadqiqot davomida ushbu funksional xilma-xillik iqtisodiy diskursning asosiy belgilovchi omillaridan biri ekani aniqlandi. Tahlil jarayonida iqtisodiy matnlarning tarjima jarayonida uchraydigan o'ziga xos muammolar ham yoritildi. Xususan, iqtisodiy terminlarning ko'p ma'noliligi, turli mamlakatlarda qabul qilingan iqtisodiy maktablar ta'siri, statistik ma'lumotlar talqini va pragmatik kontekstning kuchli bo'lishi tarjima jarayonini murakkablashtiradi. Shundan kelib chiqadiki, iqtisodiy matnlar tarjimasida ekvivalentlikka erishish faqat til darajasidagi moslikni emas, balki iqtisodiy mazmun, kontekstual ma'no va kommunikativ niyatning to'liq saqlanishini talab qiladi. Umuman olganda, mazkur tadqiqot iqtisodiy matnlarning lingvistik, kommunikativ va funksional xususiyatlarini chuqur tahlil qilish ushbu matnlar bilan ishlovchi lingvistlar, iqtisodchilar va tarjimonlar uchun muhim nazariy va amaliy asos bo'lib xizmat qilishini ko'rsatdi. Tadqiqot natijalari shuni tasdiqlaydi-ki, iqtisodiy matnlarni samarali yaratish va tarjima qilish jarayonida tilning ilmiy aniqligi, mantiqiy izchilligi va pragmatik moslashuvchanlikni ta'minlash eng asosiy talabdir. Shu bilan birga mazkur mavzu bo'yicha kelgusidagi tadqiqotlar iqtisodiy diskursni raqamli kommunikatsiya, sun'iy intellekt asosidagi tarjima texnologiyalari va global iqtisodiy axborot almashinuvi kontekstida yanada kengaytirishi mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Baker, M. (2018). *In Other Words: A Coursebook on Translation*. Routledge.
2. Bhatia, V. K. (2014). *Analysing Genre: Language Use in Professional Settings*. Routledge.
3. Crystal, D. (2008). *A Dictionary of Linguistics and Phonetics*. Oxford: Blackwell Publishing.
4. Hatim, B., & Mason, I. (1997). *The Translator as Communicator*. Routledge.
5. House, J. (2015). *Translation Quality Assessment: Past and Present*. Routledge.
6. Karimov, N. (2020). *Iqtisodiy matnlar tarjimasining lingvistik asoslari*. Toshkent: Fan nashriyoti.
7. Nida, E. A., & Taber, C. (2003). *The Theory and Practice of Translation*. Brill.

Section-6: Digital Linguistics and Current Trends in Philological Research

8. Nord, C. (2005). Text Analysis in Translation: Theory, Methodology and Didactic Application of a Model for Translation-Oriented Text Analysis. Rodopi.
9. Samuelson, P. A., & Nordhaus, W. (2010). Economics. New York: McGraw-Hill.
10. Yuldasheva, M. (2021). Iqtisodiy diskursning lingvopragmatik xususiyatlari. O'zbekiston Milliy Universiteti ilmiy jurnali.
11. Мусабекова, М. (2023). Проблемы и особенности перевода научного текста. Арабский язык в эпоху глобализации: инновационные подходы и методы обучения, (1), 445-450.
12. Абдуганиева D. (2023). Анализ невербальной культуры последовательного переводчика. Зарубежная лингвистика и лингводидактика, 1(1), 36-42.